

Česká republika
Česká školní inspekce
Olomoucký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Olomouc, Řezníčkova 1

Řezníčkova 1, 772 00 Olomouc

Identifikátor školy: 600 140 270

Termín konání orientační inspekce: 5. - 11. prosinec 2002

Čj.:	132 08/03
Signatura:	om2cw108

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY/ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

Základní škola Olomouc, Řezníčkova 1 (dále ZŠ) je příspěvkovou organizací zřízenou obcí Olomouc. Na základě posledního platného rozhodnutí (čj. 1798-2/99 ze dne 5. května 1999) sdružuje školní družinu (kapacita 100 žáků) a školní jídelnu (kapacita 900 jídel). Ve školním roce 2002/2003 má škola 20 tříd 1. - 9. ročníku s celkovým počtem 435 žáků. Kapacita školy je využita na 70 %, školní družina i jídelna jsou naplněny na 100 %. Škola má dvě odloučená pracoviště, jedno slouží školní jídelně (Řezníčkova 2), ve druhém je umístěna část učeben prvního stupně (Hodolanská 4).

Ve všech třídách 1. - 9. ročníku probíhá výuka podle vzdělávacího programu Základní škola (čj. 16 847/96-2), škola také zabezpečuje vzdělávání dětí s mentálním postižením (7 žáků) podle Vzdělávacího programu pomocná škola (čj. 24 035/97-22). Žákům je nabízena výuka dvou cizích jazyků - anglického a německého.

Škola se prezentuje na internetových stránkách (www.zs-reznickova@iol.cz). Rada školy není zřízena.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- materiálně-technických a personálních podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schválenému vzdělávacímu programu Základní škola a k předmětům chemie, matematika a pracovní činnosti,
- průběhu vzdělávání a výchovy v předmětu chemie, matematika a praktické činnosti vzdělávacího programu Základní škola,
- oblasti prevence sociálně patologických jevů zabezpečované školou,
- oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví žáků základní školy se zaměřením na chemii, matematiku a pracovní činnosti a pořádání mimoškolních akcí (školní výlety),
- efektivnosti využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu za období roku 2001.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH A MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÉMU UČEBNÍMU DOKUMENTU ZÁKLADNÍ ŠKOLA A K HODNOCENÝM PŘEDMĚTŮM

Výuku předmětů druhého stupně zajišťuje 11 učitelů. Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti splňuje 99 % vyučujících, v jednom případě je výuka zabezpečena učitelkou bez pedagogické způsobilosti. Úvazky učitelů jsou převážně tvořeny v návaznosti na jejich získanou aprobaci. Ve školním roce 2002/2003 není v některých třídách aprobovaně vyučován zeměpis, rodinná výchova, výtvarná výchova, fyzika, praktické činnosti (11 % z celkového počtu 260 vyučovacích hodin), aprobovanost není z organizačních důvodů plně využita u dvou učitelů v předmětu zeměpis a praktické činnosti - práce s technickým materiálem. Porovnáním současného stavu se školními roky 2000/2001 a 2001/2002 bylo zjištěno, že v uvedených předmětech a chemii docházelo nejčastěji ke střídání učitelů bez příslušné aproby. Od 1. září 2002 se situace stabilizovala v chemii, kde je již výuka zabezpečena plně kvalifikovanou učitelkou, a došlo ke změně učitelky anglického jazyka.

Na doplňování a zvyšování kvalifikace učitelů a následně na kvalitu výuky má pozitivní vliv systém realizovaného dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. V souladu s cíli školy je kladen především důraz na rozšiřování specializace učitelů institucionální formou (převážně rozšiřující studium cizího jazyka), získávání dovedností v práci s počítačovou technikou nebo v oblasti péče o žáky s vývojovými poruchami učení.

V průběhu orientační inspekce byla sledována účinnost vzájemné spolupráce učitelů druhého stupně v návaznosti na realizaci výchovně-vzdělávacích cílů vzdělávacího programu Základní škola. Bylo zjištěno, že poradní orgány (předmětové komise) jsou zřízeny formálně a plní pouze roli organizační. Plně není využita jejich funkce metodická a zpětnovazební, což se projevilo ve způsobu plánování učiva hodnocených předmětů a plnění osnov chemie. Systematicky nejsou všechny poradní orgány školy (metodické sdružení, předmětové komise, pedagogická rada) zapojeny do realizace koncepčních záměrů školy, provádění analýzy deklarovaných cílů i výchovně-vzdělávací činnosti a do tvorby evaluačních nástrojů. Vzájemná vazba není uplatňována mezi učiteli prvního a druhého stupně.

Škola má vytvořen systém motivování zaměstnanců, zpracovaná kritéria pro přidělování nenárokových složek platů zohledňují kvalitu práce, plnění úkolů nad rámec základních povinností atd. Finanční částky jsou přidělovány diferencovaně a v návaznosti na výsledky pravidelných i namátkových kontrol prováděných vedením školy.

Charakteru školy, počtu žáků i pedagogických a provozních zaměstnanců odpovídá struktura daná organizačním řádem. Stanovené kompetence vedoucích pracovníků a dalších zaměstnanců oprávněných organizovat, řídit a kontrolovat práci jiných zaměstnanců umožňují realizovat výchovně-vzdělávací činnost a zabezpečovat provoz školy. Mechanizmy vytvořené pro kontrolu pedagogické oblasti postihují činnost komplexně, formální je však způsob průběžné kontroly časového a tematického rozvržení a plnění naplánovaného učiva jednotlivých předmětů. Hospitační činnost a kontrola třídních knih i používaných tematických plánů není v tomto směru dostatečně účinná (viz průběh a výsledky vzdělávání). Zásadní nedostatky byly zjištěny v činnosti a kontrole provozního úseku, což se při namátkové kontrole projevilo v úrovni prováděného úklidu i údržby některých učeben a sociálního zařízení (školní knihovna, dílna, kuchyňka, WC pro žáky).

Škola upřednostňuje individuální osobní jednání a písemný kontakt jak se žáky, tak jejich zákonnými zástupci, nevytváří však podmínky k diskrétní formě komunikace (např. schránka důvěry, anketa, dotazníky). Pravidelně jsou svolávány třídní schůzky a probíhá jednání s Klubem rodičů. Vyváženě je koncipován školní řád. Samosprávné orgány (žakovská samospráva, rada školy) ve škole nepracují.

Prostředí školy a používané prostory umožňují realizovat vzdělávací programy školy. Funkční je umístění školní družiny i tříd prvního a druhého stupně. Pozitivně působí rekonstrukce sociálního zařízení. Značně odlišná je však úroveň materiálně-technického vybavení pro jednotlivé předměty. Velmi dobré podmínky jsou vytvořeny vybudováním odborné učebny informatiky, přírodopisu, tělocvičny, citelně slabá místa byla zjištěna v předmětu praktické činnosti, a to při práci s technickým materiálem. Vedení školy bylo učiteli předmětu na nedostatky opakovaně upozorňováno (viz zápisy z předmětové komise za školní rok 2001/2002 a 2002/2003 - nevyhovující vybavení školní dílny pracovním nářadím, malá zásoba materiálu, nutná obnova nářadí). Podmínky se částečně zlepšily nákupem nářadí a materiálu v listopadu 2002. Zázemí pro výuku ostatních předmětů je na průměrné úrovni.

Postupně je obnovován fond učebnic, sbírky předmětů, školní nábytek v učebnách, nakupována odborná literatura a časopisy pro učitele, doplňována didaktická technika, systematicky je budována druhá učebna informatiky. Škola vlastní výukový software, který je nainstalován v jedné počítačové učebně. Aktuální je potřeba obnovit žakovský nábytek školní družiny, který

neodpovídá antropometrickým požadavkům dětí menšího vzrůstu (zejména při přípravě na vyučování).

Pro výuku **praktických činností** jsou využívány běžné učebny, školní dílna, menší pozemek a učebna výpočetní techniky. Částečným doplněním a obměnou některých chybějících nebo opotřebovaných nástrojů v průběhu druhého čtvrtletí tohoto školního roku bylo zabezpečeno vybavení pro základní pracovní operace s technickými materiály - měření, řezání a pilování. Vzhledem k dalším plánovaným pracovním operacím a činnostem zařazeným v předložených tematických plánech učiva však není materiálně-technické vybavení na potřebné úrovni. Škola nemá prostory pro uskladnění spotřebního materiálu a rozpracovaných výrobků ani zařízení pro přípravu materiálů a polotovarů vyučujícími, což ztěžuje jejich přípravu na vyučování. Nevhodné je uložení řeziva na skříních a pod umývadlem ve školní dílně. Pro pěstitelství je vybavení ručním náradím dostačující. Praktické činnosti probíhají na školním pozemku, při úpravě přilehlých travnatých ploch a příležitostně i v nedalekém zahradnickém podniku. Pěstování je zaměřeno především na rostliny, které jsou využívány k aranžování a výrobě suché vazby.

Pro tematické celky, na něž se škola zejména zaměřuje, jsou zajištěny vhodné učebnice.

Výuka **chemie** probíhá v kmenové učebně, která není pro experimentální činnost vyučujících ani žáků speciálně vybavena. Je propojena s kabinetem, v němž jsou systematicky uspořádány pomůcky, laboratorní sklo a chemikálie, jimiž škola disponuje v dostačujícím množství.

Předmět je zabezpečen ucelenou řadou učebnic, v omezeném rozsahu jsou k dispozici také výukové videokazety (anorganická chemie) a počítačové programy. Namátkovou kontrolou chemikálií bylo zjištěno, že obaly chemických látek (např. kyseliny, hydroxidy) nebyly opatřeny výstražnými symboly nebezpečnosti, větami označujícími specifickou rizikovitost a pokyny pro bezpečné nakládání.

Výuka **matematiky** probíhá v kmenových učebnách. Estetická úprava, účelnost a podnětnost prostředí byla slabší, estetický dojem snižuje poškozený nábytek, tabule, někde také nedostatečný úklid. V důsledku špatně těsnících oken se výuka v některých učebnách uskutečňovala při nižší teplotě.

Učební pomůcky jsou starší a opotřebované, ještě však umožňují plnit stanovené výukové cíle. Část pomůcek chybí nebo je již nelze efektivně využít (např. smyčky pro KP 8, fólie, stavebnice, modely těles, číselné osy, kalkulačky). Pozitivem je zařazování výukového softwaru do výuky. Žáci pracují s platnými učebnicemi ucelené řady, jejich obsah koresponduje s učebními osnovami zvoleného vzdělávacího programu. Vedle učebnic používají učitelé podle potřeby i další učební texty.

Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu a použité na zkvalitnění materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací činnosti byly v kontrolovaném období použity účelně a efektivně.

V personálních podmínkách i materiálně-technických podmínkách jsou pozitiva a negativa téměř v rovnováze, hodnocené oblasti mají průměrnou úroveň.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V PŘEDMĚTU CHEMIE, MATEMATIKA A PRAKTICKÉ ČINNOSTI VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU ZÁKLADNÍ ŠKOLA

Realizace vzdělávacího programu Základní škola

Výchovně-vzdělávací činnost je realizována v souladu s platným rozhodnutím o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Škola pracuje s platnými učebními dokumenty (včetně úprav a doplňků). Učební plán je plněn. V hodnocených předmětech jsou dodrženy minimální týdenní počty vyučovacích hodin.

Povinná dokumentace je vedena průkazně, poskytuje dostatek podkladů k objektivnímu posouzení průběhu vzdělávání.

Nedostatky byly zjištěny v systému kontroly naplňování učebních osnov hodnocených předmětů, a to zejména u nových nebo začínajících učitelů a pedagogů bez příslušné aprobační. Formálnost se projevila v systému plánování obsahu učiva, kontroly plnění učebních osnov a využití předmětových komisí ke zpětnovazebním účelům. Přes pravidelnou deklaraci o sjednocování učiva a kontrole plnění učebních osnov vyplývající ze zápisů z jednání předmětové komise chemie a přírodopisu nebyly učební osnovy předmětu chemie v 9. ročníku školního roku 2001/2002 splněny.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu chemie

Plánování obsahu učiva není dostatečně promyšlené. Ve školním roce 2002/2003 je učivo v 8. ročníku sice rozvrženo dle doporučení učebních osnov, avšak v 9. ročníku není vytvořena dostatečná časová rezerva k opakování učební látky v závěru školního roku. Vzhledem k tomu, že ve školním roce 2001/2002 nebylo v 8. ročníku probráno učivo v plánovaném a učebními osnovami doporučeném rozsahu, klade tato skutečnost neúměrné nároky na vyučující i žáky z hlediska expozice a zvládnutí obsahu učiva stanoveného pro současný

9. ročník. Nezařazením značné části obsahu tematického celku „Chemie ve společnosti“ v 9. ročníku nebyly ve školním roce 2001/2002 splněny učební osnovy tohoto předmětu. Kontrolou třídních knih třídy IX. A a IX. B bylo zjištěno, že učivo plasty, syntetická vlákna, otravné a jedovaté látky, hořlaviny a freony nebylo probráno.

Laboratorní práce jsou ve školním roce 2002/2003 plánovány v doporučeném rozsahu, v souladu s používanými učebnicemi a v návaznosti na probíranou učební látku. Vzhledem k daným podmínkám školy jsou jen částečně zaměřeny na osvojování dovedností žáků prostřednictvím jejich vlastních experimentálních činností. Převažují náměty s využitím demonstračních pokusů. Protokoly z laboratorních prací za školní rok 2002/2003 obsahují požadované údaje a jsou vyučující kontrolovány.

Volitelné předměty s orientací na chemii škola žákům v tomto školním roce nenabízí. V posledních dvou letech nebyla ve škole organizována chemická olympiáda.

Plná kvalifikovanost vyučující a její přístup k žákům pozitivně ovlivňovaly aktivitu žáků a celkovou úroveň výuky. Postupy vyučující i množství předávaných informací byly ve sledovaných hodinách přiměřené věku žáků a příznivě se uplatňovaly z hlediska jejich motivace.

Ve výuce byly využity rozmanité metody práce, které odpovídaly deklarovaným výukovým cílům jednotlivých vyučovacích hodin. Vedle nezbytné reprodukce faktů a pojmů byly učební úlohy vhodně zaměřeny na práci s informacemi, zjišťování, pozorování, rozlišování a vysvětlování, čímž byly naplňovány specifické cíle předmětu zejména v oblasti kognitivní.

Výuka se vyznačovala názorností, vedle klasického experimentu byly funkčně využity textové pomůcky, audiovizuální technika i služby internetových stránek www (znalostní testy). Dostatečná pozornost nebyla věnována prvotnímu upevnění nového učiva, chybělo shrnutí a zpětná vazba o jeho pochopení.

Expozice učební látky metodou výkladu v kombinaci s rozhovorem byla vždy podpořena prováděním průkazných demonstračních pokusů, videoprojekcí nebo ukázek probíraných chemických látek. Učební úlohy směřovaly k rozvoji logického myšlení žáků, kteří měli vytvořen prostor pro uplatňování svých zkušeností, prezentování názorů a znalostí, což zvyšovalo jejich zájem o předmět.

Kontrola samostatné práce žáků byla z hlediska zpětnovazebních informací pro žáky konkrétní, její hodnocení plnilo zejména diagnostickou funkci. Stupeň klasifikace v rámci individuálního zkoušení vyučující zdůvodnila. K prověřování znalostí žáků je využíváno v přiměřeném rozsahu i krátkých písemných testů zpracovaných vyučující k jednotlivým tematickým celkům.

Při převažujícím frontálním způsobu vedení výuky probíhala komunikace zejména ve směru vyučující - žáci. Obsahová stránka komunikace se vyznačovala věcnou správností a přiměřeností. Prostor pro vzájemnou spolupráci a komunikaci mezi žáky nebyl ve sledované výuce cíleně vytvářen.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou v předmětu chemie hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu matematika

Předmět vyučují tři učitelé, všichni splňují kvalifikační podmínky. Tato skutečnost měla většinou pozitivní vliv na odbornost výuky, její účelnou organizaci a volbu vhodných metod.

Vstupní motivace založená na stanovení výukových cílů a vytvoření vhodné pracovní atmosféry byla účinná, žáky většinou dostatečně aktivizovala. Pozitivní účinek mělo průběžné zařazování problémových příkladů a úloh z praxe, ve kterých mohli aplikovat své poznatky. Uplatňované metody práce zpravidla umožňovaly žákům aktivní osvojení učiva. Vysoké efektivity dosahovala většina učitelů střídáním frontální, samostatné nebo skupinové práce s následnou zpětnou vazbou a případným rozbořením chyb a nedostatků. Žáky nižších ročníků aktivizovalo také zařazení úkolů s možností soutěže. Učitelé kladli důraz na pochopení algoritmů, hledání vzájemných vztahů a souvislostí. Žákům většinou vytvářeli dostatek prostoru pro vyjádření a zdůvodnění názoru. Průběžné slovní hodnocení jejich výkonu i závěrečné hodnocení s vytýčením dalších vzdělávacích cílů (včetně upozornění na prověrku) mělo motivující účinek. Obsahová náplň vyučovacích hodin většinou nevyžadovala použití učebních pomůcek. Vhodně byl využit zpětný projektor, nechyběla práce s učebnicí a dalšími texty. Psychohygienické zásady výuky byly zpravidla respektovány. V práci většiny učitelů převládala systematičnost, důslednost a cílevědomost. Způsob komunikace se žáky byl přirozený, přizpůsobený jejich věku, žáci reagovali bezprostředně.

K dílčím nedostatkům patřilo nevhodné časové rozvržení vyučovacích hodin, vytýčení mnoha cílů, nejasné pokyny spojené se zadáváním samostatné práce, nedůsledná zpětná vazba. Organizace výuky s převažujícím projevem vyučujícího neumožňovala rozvíjení vyjadřovacích schopností žáků. V menší míře byl také uplatňován individuální přístup ke slabším nebo pomalejším žákům.

Plánování učiva většinou vychází z učebních osnov zvoleného vzdělávacího programu, v některých ročnících však nebyl splněn požadavek střídání aritmetického a geometrického učiva. Kontrolou třídních knih školního roku 2001/2002 a plánů učiva na školní rok 2002/2003 bylo zjištěno, že plně není zajištěna kontinuita výuky a nedostatečně je reagováno na nesplnění

vzdělávacích cílů v minulém školním roce. Plánováno je i učivo, které není vymezeno učebními osnovami a škola nemá ani materiálně-technické vybavení k jeho realizaci (topografické soupravy). Nedostatkem je i minimální spolupráce a koordinace činnosti učitelů paralelních tříd při plánování. Důsledkem je rozdílné pojetí plánů a jejich obsahová odlišnost, což znesnadňuje konzultaci problémů a prakticky neumožňuje žádné srovnávání výsledků vzdělávání.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice jsou celkově velmi dobré, citelně slabá místa jsou však v oblasti plánování učiva.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu praktické činnosti

Z hlediska obsahové náplně předmětu je ve všech ročnících kladen důraz na tematické celky pěstitelství a práce s technickými materiály. Učivo je zařazováno cyklicky, v rámci pěstitelství jsou respektovány podmínky školy, sezónnost praktických činností, preferováno je aranžování suchých rostlin a přírodnin. Při plánování učební látky tematického celku práce s technickými materiály je dodržena zvyšující se náročnost zařazených činností vzhledem k věku žáků. Materiálně-technické zabezpečení pro tento tematický celek však vždy neumožňuje, aby žáci získávali dovednosti a pracovní návyky prostřednictvím praktických činností. Do obsahové náplně předmětu je podle metodického pokynu MŠMT čj. 19 485/2001-22 zahrnuta vzdělávací oblast výchova k volbě povolání, rozsah tématu je omezený.

Specializace dvou vyučujících pro předmět a jejich dlouholeté pedagogické zkušenosti pozitivně ovlivnily sledovanou výuku po stránce didaktické i metodické, neaprobovanost jednoho z vyučujících se negativním způsobem na kvalitě výuky neprojevila.

Ve většině ročníků jsou vyučovací hodiny vhodně spojovány do dvouhodinových bloků, čímž je lépe využíván čas pro učební činnosti. Dělením tříd na skupiny jsou vytvářeny příznivé podmínky z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví žáků při výuce. Počet pracovních míst ve školní dílně v případě 6., 7., a 9. ročníku neodpovídá počtu žáků zařazených v pracovních skupinách. Vzhledem k absenci některých žáků však v průběhu inspekce stav překročení počtu pracovních míst ve školní dílně nenastal. Náročnost sledovaných praktických činností odpovídala věku žáků a jejich fyzickým možnostem.

Výuka měla převážně činnostní charakter a vyznačovala se většinou i promyšlenou organizací práce a vhodnou volbou metod ve vztahu ke stanoveným výukovým cílům. Využita byla samostatná individuální práce žáků, které většinou předcházela názorná instruktáž a jasné pokyny. V rámci prací s technickými materiály bylo dbáno na postoj žáků při práci, správné držení nástrojů, vyučující velmi dobře propojovali praktické činnosti s poznatky vztahujícími se k používaným materiálům i nástrojům a vhodně uplatňovali mezipředmětové vztahy. Nedostatky ve vybavení některými nástroji byly organizačně vhodně řešeny. Teoretické učivo vyučující prezentovali srozumitelně, názorně, účelně využili videoprojekce a nákresů, případně technických náčrtků. Expozice učební látky vycházela ze zkušeností žáků a měla informativní charakter.

Zájem žáků byl podporován zejména zaměřením prováděných činností, jejich užitečností pro praktický život. Prováděné pracovní operace byly průběžně slovně hodnoceny, kontrola byla často spojována s případnou individuální pomocí nebo taktním upozorněním na ojedinelé nedostatky. Funkčně bylo využito metody práce s chybou.

Zejména výrobky zhotovené žáky v rámci pěstitelství (aranžování) měly vysokou estetickou hodnotu. Žáci pracovali se zájmem, byli aktivní, uplatňovali svou fantazii a tvůrčí schopnosti. V průběhu samostatné práce vytvářeli vyučující prostor pro vzájemnou komunikaci žáků a rozvoj sociálních vztahů.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou v předmětu praktické činnosti hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

V matematice ověřuje škola výsledky učení formou čtvrtletních písemných prací. Zjištění nejsou systematicky analyzována, v minulém školním roce nebyl sjednocen způsob hodnocení a klasifikace. Žáci se pravidelně zapojují do matematických soutěží se střídavými úspěchy. Výsledky přijímacího řízení (i přes dílčí neúspěchy v prvním kole) vzhledem k umístění všech vycházejících žáků hodnotí škola kladně. Ze 49 absolventů devátého ročníku bylo 11 přijato ke studiu gymnázia, 18 do střední odborné školy a 20 do středního odborného učiliště. Výsledky vzdělávání žáků v praktických činnostech jsou sledovány a prezentovány prostřednictvím výzdoby interiéru školy, výstavky ke dnům otevřených dveří, výrobou dárek pro občany a žáky prvních ročníků. V době inspekce byla škola vkusně vyzdobena žákovskými výrobky s vánočními motivy.

Většina žáků školy byla ve školním roce 2001/2002 zapojena do školních kol soutěží vědomostního, sportovního i výchovného charakteru, část byla úspěšná v okresních kolech (např. cizí jazyky, branný závod, atletický víceboj). Úroveň osvojování sociálních dovedností příznivě ovlivňuje pravidelné organizování školní akademie.

V průběhu a výsledcích vzdělávání hodnocených předmětů jsou celkově pozitiva a negativa téměř v rovnováze.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Prevence sociálně patologických jevů

Hodnocení prevence sociálně patologických jevů je provedeno na základě pohovoru s ředitelkou školy, kontroly příslušné dokumentace, prohlídky školy a výsledků dotazníků žáků namátkově vybrané jedné třídy z každého ročníku druhého stupně ZŠ.

Systém prevence je založen na realizaci minimálního preventivního programu a vytváření vhodných podmínek pro volnočasové aktivity žáků. Na realizaci stanovených cílů se podílejí prakticky všichni pedagogičtí pracovníci. Učitelé a žáci organizují nebo se zúčastňují řady tematicky zaměřených akcí, zapojují se do soutěží, navštěvují nebo pořádají kulturně-spoločenské programy. Nabídka zájmové činnosti je však více zaměřena na žáky prvního stupně.

Z dotazníků vyplynulo, že v převážné míře mají žáci k učitelům důvěru, ve škole získávají dostatek informací k dané problematice. Současně také uvedli, že se ve škole i mimo školu se šikanou setkali, v řadě případů však nikomu nic neoznámili.

K nejčastějším jevům ve školním roce 2001/2002 patřila zejména vysoká neomluvená absence u několika žáků druhého stupně, rostoucí agresivita, hrubost, nekázeň a vulgárnost mezi žáky i žáků k učitelům. Tyto projevy byly zaznamenány již ve 3. ročníku. Aktuálním problémem je také otázka kouření, zatím ojediněle bylo zjištěno a vyřešeno užívání drogy. Zjištěné sociálně patologické jevy se snaží škola řešit, podle potřeby spolupracuje s dalšími zainteresovanými institucemi (odbor sociální péče, Policie ČR, pedagogicko-psychologická poradna, dětský lékař apod.). Školní řád je vyvážený, obsahuje práva i povinnosti včetně formulace vztahující se k zákazu nošení, držení, distribuce a zneužívání návykových látek, chybí však jasné vymezení sankcí za porušení těchto ustanovení. Dostatečně nejsou ve školním řádu podchyceny oblasti týkající se potírání rasismu, šikanování a xenofobie.

Oblast bezpečnosti a ochrany zdraví žáků základní školy se zaměřením na chemii, matematiku, pracovní činnosti a pořádání mimoškolních akcí (školních výletů)

Pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků při činnostech, které přímo souvisejí s výchovou a vzděláváním, škola zpracovává a průběžně doplňuje potřebnou dokumentaci, zabezpečuje účast odpovědných osob na školeních (poučení o bezpečnosti žáků v průběhu vyučování, při pořádání mimoškolních akcí, v době školních prázdnin, řády odborných učeben, dozory učitelů, školení vedoucích pracovníků z předpisů bezpečnosti, školení k nakládání s chemickými látkami a přípravky a proškolení k poskytování první pomoci, zápisy z prověrek bezpečnosti práce, vyhodnocení rizik a rizikových situací, revize elektrických spotřebičů, se kterými přicházejí do styku žáci). Poučení, školení a revize jsou prováděny pravidelně.

Školní výlety jsou realizovány na konci školního roku, jejich délka nepřesahuje jeden den. S ohledem na náročnost zajištění bezpečnosti v prostředí, v němž se žáci budou pohybovat, je stanoven počet osob vykonávajících dozor. S organizací výletu jsou rodiče seznamováni písemně. Pedagogičtí pracovníci podávají vedení školy bezprostředně po skončení akce ústní formou zprávu o jejím průběhu. Nedodržení stanovených organizačních zásad ze strany učitelů je řešeno jako porušení pracovní kázně. Tato skutečnost se ve školním roce 2001/2002 vyskytla v jednom případě.

V průběhu orientační inspekce byla provedena fyzická kontrola předem určených míst hlavní budovy (Řezníčkova 1). Namátkovou kontrolou prostor souvisejících s výchovně-vzdělávací činností bylo zjištěno, že v některých kmenových učebnách, školní knihovně, dílně, cvičné kuchyňce a sociálním zařízení není prováděn řádný úklid. V učebnách prvního stupně jsou umístěny koberce s poškozenými okraji, podlaha u vstupu do školní dílny je poškozená, v dílně je otvor na rozvody tepla nezajištěný proti pádu, není provedeno předepsané označení chemických látek a přípravků.

Dotazníky ČŠI

V době konání orientační inspekce bylo zákonným zástupcům žáků třídy VI. B, VII. A, VIII. B, IX. B a IX. C umožněno vyjádřit se prostřednictvím dotazníků ČŠI k výchovně-vzdělávací činnosti školy. Z celkového počtu rozdaných dotazníků práci školy posoudilo 35 % rodičů. Největší spokojenost (92 %) vyjádřili se způsobem provádění prevence sociálně patologických jevů a s úrovní zpracování školního řádu. Pozitivní hodnocení (72 % - 89 % také převládalo v oblasti předávání informací o výsledcích učení žáků, v komunikaci učitelů se žáky včetně zájmu o řešení problémů, při posouzení vzdělávacího programu školy a využívání pomůcek ve výuce. Kriticky se rodiče vyjádřili k nabídce mimoškolní zájmové činnosti (43 %) a k úrovni prováděného úklidu na sociálním zařízení (62 %).

Vzdělávání žáků – cizinců

Souběžně s orientační inspekcí proběhla ve škole tematická inspekce zaměřená na zjišťování údajů o vzdělávání žáků – cizinců. V tomto školním roce školu navštěvuje 9 žáků. Souhrnná zjištění o sledované oblasti budou zpracována celorepublikově a zveřejněna ve Zprávě ČŠI o školním roce 2002/2003 (www.csicr.cz).

Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 1798-2/99 ze dne 5. května 1999 je v souladu s údaji uvedenými ve změně zřizovací listiny ze dne 1. ledna 2002. V obou dokumentech jsou shodně zaznamenány součásti školy (základní škola, školní družina a školní jídelna).

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM ZA OBDOBÍ ROKU 2001

Dodržení závazných limitů regulace zaměstnanosti

Dodržení závazných ukazatelů mzdové regulace bylo vyhodnoceno porovnáním ukazatelů stanovených v rozpisech rozpočtů na rok 2001 a skutečným čerpáním mzdových prostředků vykázaných ve statistickém „Sumáři pracovníků a mzdových prostředků v regionálním školství za 1. - 4. čtvrtletí 2001“ - výkaz Škol (MŠMT) P 1-04. Prostředky na platy a ostatní platby za provedenou práci byly vyčerpány ve výši stanovené rozpočtem. Stanovený limit počtu pracovníků byl překročen o 2,8 pracovníka (přepočtený stav), což bylo způsobeno zástupem za dlouhodobou pracovní neschopnost a mateřskou dovolenou.

Závazné ukazatele mzdové regulace byly dodrženy. Fyzický stav pracovníků nebyl překročen.

Zúčtování finančních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu

V roce 2001 škola hospodařila s finančními prostředky přidělenými ze státního rozpočtu, s prostředky z rozpočtu svého zřizovatele a mimorozpočtovými zdroji. Finanční prostředky ze státního rozpočtu byly škole přiděleny referátem školství Okresního úřadu Olomouc prostřednictvím Magistrátu města Olomouc, které je jejím zřizovatelem. V kontrolovaném období představovaly 61 % celkových příjmů školy a v průběhu roku byly plně vyčerpány.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu byly v souladu s platnými předpisy řádně vyúčtovány zřizovateli školy.

Efektivnost využívání finančních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu

Škola použila finanční prostředky ze státního rozpočtu zejména na mzdové náklady a zákonné odvody (98,5 %), k nákupu učebnic, učebních pomůcek a školních potřeb, výdaje spojené s dalším vzděláváním pedagogických pracovníků, osobní ochranné pracovní prostředky, plavecký výcvik žáků, cestovné a další výdaje spojené s výchovou a vzděláváním žáků.

Použití finančních prostředků přidělených škole ze státního rozpočtu bylo plně v souladu s účelem jejich poskytnutí a platnými předpisy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina ze dne 15. března 1995 a změna zřizovací listiny ze dne 1. ledna 2002
- Rozhodnutí čj. 1798-2/99 Školského úřadu Olomouc o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 5. května 1999
- Učební dokumenty vzdělávacího programu Základní škola (čj. 16 847/96-2)
- Inspekční zpráva čj. 132 39/9899-01014 ze dne 15. ledna 1999
- Povinná dokumentace školy dle § 38 a) zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů: třídní knihy za školní rok 2000/2001, 2001/2002, 2002/2003, rozvrh hodin na školní rok 2001/2002, 2002/2003, záznamy z pedagogických rad za školní rok 2001/2002, 2002/2003, školní řád, kniha úrazů
- Tematické plány učiva předmětu chemie (školní rok 2001/2002, 2002/2003)

- Tematické plány učiva předmětu praktické činnosti (školní rok 2002/2003)
- Protokoly laboratorních prací žáků třídy VIII. A, VIII. B, IX. A, IX. B a IX. C ve školním roce 2002/2003
- Časově tematické plány učiva matematiky na školní rok 2002/2003
- Zápisy z jednání předmětové komise - výchovy a předmětové komise přírodopis-chemie za školní roky 1998/1999 až 2002/2003
- Zápisy z jednání předmětové komise matematiky – fyziky za školní rok 2001/2002, 2002/2003
- Namátkově vybrané sešity a žákovské knížky žáků hospitovaných tříd
- Čtvrtletní písemné práce z matematiky za školní roky 2000/2001 a 2001/2002
- Projekt rozvoje ZŠ Olomouc, Řezníčkova 1
- Plán práce školy na školní rok 2001/2002
- Roční plán ředitele školy (školní rok 2001/2002)
- Plán kontrolní činnosti ředitelky a zástupkyně ředitelky školy na školní rok 2002/2003
- Výroční zpráva o činnosti školy – školní rok 2001/2002 ze dne 30. září 2001
- Organizační řád ze dne 1. ledna 1994
- Pracovní řád ze dne 1. ledna 1995
- Seznam zaměstnanců školy pro školní rok 2000/2001, 2001/2002, 2002/2003 (míra vyučovací povinnosti, aprobace učitelů druhého stupně, přidělené předměty)
- Minimální preventivní program na školní rok 2001/2002 a 2002/2003, záznamový arch rozhovoru s ředitelem školy, z kontroly dokumentace, tabulka – přehled prospěchu, chování a docházky za školní rok 2001/2002, dotazníky žáků namátkově vybraných tříd 6. – 9. ročníku (VI. A, VII. B, VIII. A, IX. A)
- Dotazníky ČŠI zadané rodičům (třídy VI. B, VII. A, VIII. B, IX. B, IX. C)
- Osvědčení o absolvování školení vedoucích zaměstnanců BOZP ze dne 29. listopadu 2002
- Zápisy o dodržování zásad bezpečnosti v době vyučování a při mimoškolních akcích (třídní knihy VI. A, VII. A, VIII. A, VIII. B, IX. A)
- Průkaz zdravotníka ze dne 13. května 2001
- Prezenční listina ze školení pracovníků základní školy Řezníčkova 1, Olomouc - Hodolany (nakládání s chemickými látkami a přípravky dle zákona č. 157/1998 Sb., ve znění pozdějších předpisů, ze dne 16. září 2002)
- Komplexní prověrka BOZP a PO za rok 2002 ze dne 8. října 2002, plán ozdravných opatření ze dne 8. října 2002
- Vyhledávání rizik ze dne 1. září 2002
- Zápis z kontroly bezpečnosti a ochrany zdraví žáků ze dne 10. prosince 2002
- Zpráva o pravidelné revizi elektrického zařízení č. 3/01 (revidovaný objekt budova 1) provedená ve dnech 4. - 12. ledna 2001
- Revize elektrických spotřebičů (dle evidenčních karet) ze dne 1. července 2002 (mixer Zelmer evid. č. B 396, lednička Calex 060 evid. č. 35, mixer typ 0010 bez evid. čísla, PC komplet evid. čísla: 31.1, 31.2, 31.3, 31.4, 3, 7, 12)
- Jmenovací dekret ředitele školy čj. 3022 vydaný Školským úřadem Olomouc dne 5. října 1993

- Závazné ukazatele rozpočtu roku 2001 z Okresního úřadu Olomouc
- Výkaz Škol (MŠMT) P 1-04 o zaměstnancích a mzdových prostředcích v regionálním školství za rok 2001
- Vnitřní platový předpis platný pro rok 2001
- Kritéria pro přidělování nenárokových složek platu
- Mzdové listy zaměstnanců za rok 2001
- Personální a platová dokumentace učitelů druhého stupně ZŠ
- Podklady pro výplatu osobních příplatků a odměn za rok 2001
- Dohody o pracích konaných ve vedleším pracovním poměru za rok 2001
- Rozpočet neinvestičních výdajů na rok 2001 přidělený referátem školství Okresního úřadu Olomouc (včetně úprav rozpočtu v průběhu roku 2001)
- Rozpis účelově přidělených prostředků pro rok 2001
- Výkaz Škol (MŠMT) V 3-01 včetně součástí za školní roky 2000/2001 a 2001/2002
- Výkaz Škol (MŠMT) V 3a-01, o speciálních – specializovaných třídách, za školní roky 2000/2001 a 2001/2002
- Výkaz zisku a ztráty k 31. prosinci 2001
- Rozvaha k 31. prosinci 2001
- Finanční vypořádání dotace od Okresního úřadu Olomouc za rok 2001
- Vnitroorganizační směrnice k vedení účetnictví s platností od 1. ledna 2001 (účetový rozvrh, účtová osnova, směrnice pro evidenci, účtování a odpisování majetku, směrnice pro evidenci, účtování a oceňování zásob, směrnice pro inventarizaci majetku, harmonogram účetních závěrek v průběhu roku, roční účetní uzávěrky a závěrky, směrnice pro časové rozlišení nákladů a výnosů, výdajů a příjmů, včetně dohadných položek, směrnice pro poskytování a účtování cestovních náhrad, směrnice k archivaci účetních písemností a skartační lhůty, směrnice pro poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, směrnice pro oběh účetních dokladů)
- Výpisy z bankovního účtu školy a účtu prostředků FKSP za rok 2001
- Hlavní účetní kniha k 31. prosinci 2001
- Namátkově vybrané výdajové a příjmové pokladní doklady (květen a listopad 2001)
- Zásady hospodaření s prostředky FKSP pro rok 2001
- Účetní doklady ve vztahu k čerpání prostředků FKSP v roce 2001

ZÁVĚR

- *Výuka předmětů druhého stupně základní školy je z 99 % zabezpečena učiteli s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí, pedagogický sbor je dlouhodobě téměř stabilní. Srovnáním podkladů ze školního roku 2000/2001, 2001/2002*

a 2002/2003 bylo zjištěno, že k častějšímu střídání učitelů dochází v předmětu chemie, matematika, fyzika, pracovní činnosti, rodinná výchova, výtvarná výchova a zeměpis. V letošním školním roce je z celkového počtu 260 vyučovacích hodin předmětů druhého stupně ZŠ vyučováno 11 % neaprobovaně. Nestabilní personální podmínky, chybějící aprobace pro příslušný předmět a nedůsledná kontrola se nepříznivě projeví zejména v oblasti plánování učiva hodnocených předmětů (chemie, matematika, pracovní činnosti), v chemii také v plnění učebních osnov.

- *Zázemí školy (používané budovy, prostory) umožňují realizovat vzdělávací programy školy a osnovy hodnocených předmětů. Materiálně-technické podmínky pro výuku chemie, matematiky a praktických činností mají průměrnou úroveň. Vybavení technickými materiály a některými nástroji, vzhledem k jejich omezenému množství nebo i opotřebení, částečně limituje výběr i rozsah praktických činností prováděných ve školní dílně a plně neodpovídá plánovaným pracovním operacím a činnostem. Psychohygienu práce matematiky nepříznivě ovlivnila nízká teplota v některých učebnách způsobená špatným technickým stavem oken.*
- *Průběh a výsledky vzdělávání hodnocených předmětů pozitivně ovlivňují používané metody a formy práce, využívání názorných pomůcek, práce s výukovým softwarem a odborná erudovanost učitelů. Negativa převažují v oblasti plánování učiva a v analýze výsledků vzdělávání.*
- *Prevence sociálně patologických jevů je prováděna, zjištěné projevy škola průběžně řeší. V systému prevence chybí možnost diskrétní formy komunikace a prezentování názorů žáků (např. schránka důvěry, anketa, dotazník). Velmi dobrá je nabídka zájmové činnosti pro žáky prvního stupně, omezené možnosti mají žáci vyšších ročníků.*
- *Škola vytváří prostor pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků v době vyučování i při konání mimoškolních akcí. Při fyzické kontrole vybraných míst hlavní budovy (Řezníčkova 1) však byly zjištěny nedostatky.*
- *Finanční prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu v roce 2001 byly v kontrolovaných oblastech použity efektivně a v souladu s účelem jejich poskytnutí.*
- *Od poslední inspekce konané v lednu 1999 došlo celkově ke zlepšení materiálně-technických podmínek. Byla např. vybudována nová tělocvična, odborné učebny (pro výuku přírodopisu, informatiky, jazyků), realizovala se rekonstrukce sociálního zařízení.*

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Lenka Zedková	Lenka Zedková v. r.
Členové týmu	Mgr. Vojtěch Chromeček	Chromeček v. r.
	Mgr. Vít Široký	Vít Široký v. r.

Další zaměstnanci ČŠI

Anna Kouřilová, Sylva Procházková, Ing. Eva Stachová

V Olomouci dne 31. prosince 2002

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 6. ledna 2003

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
Mgr. Marie Melcherová, ředitelka školy	Marie Melcherová v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy:	2002-01-28	132 44/03

Olomoucký kraj, Jeremenkova 80a, 772 00 Olomouc		
Zřizovatel: Obec Olomouc, Horní náměstí, 771 27 Olomouc	2002-01-28	132 45/03
Rada školy	Není ve škole zřízena.	-----

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky byly/nebyly podány

